



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 220/2018-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 22. marca 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej, zo sudcu Miroslava Duriša a sudcu Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED] [REDACTED], zastúpeného Sýkora – advokátska kancelária, s. r. o., Zoborská 13, Košice, v mene ktorej koná advokát JUDr. Matej Sýkora, ktorou namieta porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2 a 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 56/2016 z 31. mája 2017 a rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 5 CoP 24/2015 z 28. júla 2015, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. augusta 2017 doručená sťažnosť [REDACTED] [REDACTED]

(ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného Sýkora – advokátska kancelária, s. r. o., Zoborská 13, Košice, v mene ktorej koná advokát JUDr. Matej Sýkora, ktorou namieta porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2 a 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Cdo 56/2016 z 31. mája 2017 (ďalej len „napadnuté uznesenie“) a rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 Cop 24/2015 z 28. júla 2015 (ďalej len „napadnutý rozsudok“).

Zo sťažnosti a z príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľ bol účastníkom konania o pozbavenie alebo obmedzenie spôsobilosti na právne úkony [REDAKOVANÉ], zastúpenej v konaní opatrovníkom mestom Ružomberok, za účasti Okresnej prokuratúry Ružomberok vedeného Okresným súdom Ružomberok (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 3 Ps 5/2014. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 3 Ps 5/2014 z 15. januára 2015 (ďalej len „rozsudok z 15. januára 2015“) návrh sťažovateľa na pozbavenie alebo obmedzenie spôsobilosti na právne úkony [REDAKOVANÉ] zamietol a žiadnemu z účastníkov konania nepriznal právo na náhradu trov konania. Rozsudok okresného súdu z 15. januára 2015 okresný súd odôvodnil tým, že [REDAKOVANÉ] netrpí duševnou poruchou, pre ktorú by bola obmedzená jej spôsobilosť na právne úkony, keďže nelátková závislosť, ktorou trpí, nespĺňa kritériá trvalej duševnej poruchy v zmysle § 10 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka. Okresný súd svoj záver odôvodnil s poukazom na znalecký posudok [REDAKOVANÉ], podľa ktorého závislosť na virtuálnych internetových sociálnych vzťahoch je iba duševnou poruchou dlhodobého, nie však trvalého charakteru, ktorá je podmienkou pre obmedzenie alebo pozbavenie spôsobilosti na právne úkony. Sťažovateľ zdôrazňuje, že jeho návrh na „*vypracovanie doplnenia znaleckého posudku v rozsahu aspektov uvedených v stanovisku [REDAKOVANÉ]*“, okresný súd zamietol ako nadbytočný a nedôvodný“.

O odvolaní sťažovateľa proti rozsudku okresného súdu z 15. januára 2015 rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom tak, že rozhodnutie prvostupňového súdu potvrdil ako vecne správne, pričom k jednotlivým odvolacím námietkam sťažovateľa uviedol, že

„znalecký posudok ani odborné vyjadrenie predložené v odvolacom konaní nemožno považovať za kontrolné znalecké dokazovanie“.

Dovolanie sťažovateľa proti napadnutému rozsudku krajského súdu najvyšší súd napadnutým uznesením odmietol ako procesne neprípustné v súlade s § 447 písm. c) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) v spojení s § 395 Civilného mimosporového poriadku a § 470 CSP.

Sťažovateľ zdôrazňuje, že k porušeniu ním označených práv zaručených ústavou a dohovorom došlo napadnutým uznesením najvyššieho súdu tým, že sa dovolací súd odmietol meritórne zaoberať jeho dovolaním napriek tomu, že podmienky na vykonanie dovolacieho konania vrátane podmienok prípustnosti dovolania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) boli podľa jeho názoru splnené. K porušeniu sťažovateľom označených práv napadnutým rozsudkom krajského súdu malo dôjsť tým, že odvolací súd sa nedostatočne vysporiadal s jeho argumentmi, nevykonával ním navrhovaný dôkaz a nenariadil pojednávanie.

Sťažovateľ v dovolaní namietal, že krajský súd doplnil dokazovanie novými listinnými dôkazmi bez nariadenia pojednávania v rozpore s § 214 ods. 1 písm. a) a d) OSP. V tejto súvislosti sťažovateľ poukazuje na príslušnú časť napadnutého rozsudku krajského súdu, v ktorej sa uvádza, že odvolací súd *«sa s listinami predloženými sťažovateľom spolu s podaným odvolaním, t. j. s odborným vyjadrením a znaleckým posudkom pripojenými k podanému odvolaniu, podrobne oboznámil a vyhodnotil, že ani napriek uvedeným listinným dôkazom nie je možné dospieť k záveru o naplnení dôvodov pre pozbavenie alebo obmedzenie spôsobilosti [redacted] k právnym úkonom: „Pokiaľ navrhovateľ pripojil k podanému odvolaniu odborné vyjadrenie Centra duševného zdravia s. r. o. a znalecký posudok Ústavu pre znaleckú činnosť v Psychológii a Psychiatrii spol s r. o. (...) nemožno tieto listiny považovať za kontrolné znalecké dokazovanie k znaleckému posudku súdom ustanovenej znalkyne [redacted]. Odvolací súd sa však samozrejme aj s týmito navrhovateľom doloženými listinami podrobne oboznámil a v spojitosti so všetkými dôkazmi vykonanými v rámci prvostupňového konania nie je možné konštatovať, že by*

... trpela ako fyzická osoba takou duševnou poruchou, ktorá nie je len prechodná, a teda nebolo naplnené ust. § 10 ods. 1 Občianskeho zákonníka, aby ju súdy mohli pozbaviť spôsobilosti na právne úkony alebo jej túto spôsobilosť výrazne obmedziť podľa § 10 ods. 2 Občianskeho zákonníka.».

Najvyšší súd v napadnutom uznesení dospel k záveru, že odvolací súd nebol povinný nariadiť pojednávanie, pretože sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa a vykonané dokazovanie považoval za dostatočné a zistený stav za ustálený a z vecného hľadiska správny.

Sťažovateľ sa s argumentáciou vo veci konajúcich všeobecných súdov nestotožňuje a považuje ju za svojvoľnú a arbitrárnu a v konkrétnostiach zdôrazňuje, že „nenariadením pojednávania odvolacím súdom v prejednávanej veci, ktorý doplnil dokazovanie vo veci samej ďalšími listinnými dôkazmi, s ktorými sa pri posudzovaní odvolania sťažovateľa podrobne oboznámil a tieto aj podrobil svojmu hodnoteniu v kontexte ďalších vykonaných dôkazov, došlo k takému procesnému postupu, ktorým bola sťažovateľovi odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 ods. 1 písm. f) OSP, čo zjavne zakladalo prípustnosť dovolania pred Najvyšším súdom v posudzovanej veci“.

Krajský súd podľa názoru sťažovateľa postupoval v rozpore s § 213 ods. 4 v spojení s § 214 ods. 1 písm. a) OSP a natoľko sa odchyľil od znenia citovaných ustanovení, že zásadne poprel ich účel a význam.

Porušenie v sťažnosti označených práv zaručených ústavou a dohovorom spočíva podľa sťažovateľa aj v postupe krajského súdu a najvyššieho súdu, ktoré svojvoľne a bez dostatočného odôvodnenia aprobovali postup okresného súdu, ktorý odmietol vykonať ďalšie dôkazy navrhované sťažovateľom, a to doplnenie znaleckého posudku č. 53/2014 vypracovaného súdnou znalkyňou [REDAKOVANÉ] s prihliadnutím na stanovisko [REDAKOVANÉ], ktorá vyjadrila jednoznačný názor, že u „[REDAKOVANÉ] došlo k organickým poškodeniam mozgu s kvalitatívnym znížením

fungovania mozgovej kôry, ktoré môžu byť prejavom duševnej poruchy, ktorá nie je len prechodného charakteru“.

Podľa sťažovateľa bolo povinnosťou okresného súdu jeho návrh na vykonanie dokazovania doplnením znaleckého posudku vykonať, a to aj s prihliadnutím na charakter konania ovládaného vyšetrovacou zásadou, podľa ktorej je všeobecný súd povinný konať a vyhľadávať dôkazy z úradnej povinnosti v súlade s § 120 ods. 2 OSP.

Porušenie práv zaručených ústavou a dohovorom napadnutým rozsudkom krajského súdu sťažovateľ odôvodňuje predovšetkým tým, že vykonal dokazovanie a rozhodol vo veci bez nariadenia pojednávania a nevykonal ním navrhované dôkazy. Okrem uvedeného sťažovateľ namieta, že krajský súd *„interpretoval dotknuté zákonné ustanovenia ústavne nekonformným spôsobom, arbitrárne, svojvoľne a v extrémnom nesúlade so zmyslom a účelom daných ustanovení, ako aj s ustálenou súdnou praxou, ku ktorej neposkytol ústavne akceptovateľnú odpoveď“.*

Napadnutý rozsudok krajského súdu je podľa sťažovateľa výsledkom svojvoľnej interpretácie a aplikácie práva, ktorá popiera zmysel a účel aplikovaných právnych noriem do takej miery, že predstavuje porušenie práv zaručených ústavou a dohovorom. V konkrétnostiach sťažovateľ uvádza, že podmienkou pre pozbavenie alebo obmedzenie spôsobilosti k právnym úkonom je existencia duševnej poruchy fyzickej osoby, ktorá nie je len prechodná. Uvedené však neznamená, že *„musí ísť o duševnú poruchu trvalú alebo nevyliciteľnú (porov. Švestka, J. a kol. Občianský zákonník I, II, 2. vyd., 2009). Musí však ísť o duševnú poruchu, ktorá nemá len krátkodobé trvanie (vyvolané napr. alkoholickým opojením vplyvom drog, záchvatom, úrazom, a pod.). Všeobecné súdy pri výklade a aplikácii ustanovenia § 10 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka dospeli v posudzovanej veci k záveru, že pre pozbavenie alebo obmedzenie spôsobilosti fyzickej osoby k právnym úkonom je nevyhnutné, aby sa u fyzickej osoby jednalo o duševnú poruchu trvalú, čo je však zjavne v rozpore so znením predmetnej právnej normy, ako aj s ustálenou rozhodovacou praxou súdov v tejto otázke. Požiadavke ústavne konformného výkladu § 10 Občianskeho zákonníka nezodpovedá výklad, podľa ktorého fyzickú osobu možno obmedziť alebo*

pozbaviť spôsobilosti k právnym úkonom iba v prípade duševnej poruchy trvalého charakteru.“.

Krajský súd tak podľa sťažovateľa dospel svojvoľne a bez akéhokoľvek zdôvodnenia k nesprávnemu výkladu § 10 Občianskeho zákonníka.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie o nej rozhodol nálezom tak, že vysloví porušenie základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy, základných práv na právnu pomoc a rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 2 a 3 ústavy a základného práva na verejné prerokovanie vecí v prítomnosti účastníka konania podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu a napadnutým rozsudkom krajského súdu, napadnuté rozhodnutia najvyššieho súdu a krajského súdu zruší a vec vráti krajskému súdu na ďalšie konanie. Sťažovateľ zároveň požaduje priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 2 500 € a úhradu trov konania v sume 374,81 €.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľ namieta, že napadnutým rozsudkom krajského súdu a napadnutým uznesením najvyššieho súdu došlo k porušeniu jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2 a 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Zovšeobecňujúc sťažnostnú argumentáciu sťažovateľa možno sumarizujúc konštatovať, že sťažovateľ (v podstate) namieta, že najvyšší súd sa v napadnutom uznesení odmietol meritórne zaoberať jeho dovolaním napriek tomu, že podmienky na vykonanie dovolacieho konania vrátane podmienok prípustnosti dovolania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f) OSP boli splnené. Vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu sťažovateľ predovšetkým namieta, že odvolací súd sa nedostatočne vysporiadal s jeho odvolacími námietkami, nevykonal ním navrhovaný dôkaz a nenariadil pojednávanie, pričom výklad § 10 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka uskutočnený krajským súdom, podľa ktorého podmienkou pozbavenia alebo obmedzenia spôsobilosti na právne úkony je existencia trvalej duševnej poruchy, je podľa sťažovateľa svojvoľný a arbitrárny.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde...

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

Ústavný súd si pri výklade práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na spravodlivé súdne konanie, preto v obsahu týchto práv neexistuje zásadná odlišnosť (m. m. IV. ÚS 195/07), čo umožňuje posudzovať ich namietané porušenie spoločne.

Podľa čl. 47 ods. 2 ústavy každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zákonom.

Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala... v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Ešte pred posúdením sťažnostnej argumentácie sťažovateľa ústavný súd vychádzajúc zo svojho ústavného postavenia považuje za potrebné zdôrazniť, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.).

II.1 K namietanému porušeniu práva zaručeného čl. 47 ods. 2 ústavy napadnutým uznesením najvyššieho súdu a napadnutým rozsudkom krajského súdu

Pri predbežnom prerokovaní tejto časti sťažnosti sa ústavný súd sústredil na posúdenie, či ju nemožno považovať za zjavne neopodstatnenú. Z citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde totiž vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či nie je zjavne neopodstatnená. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď napadnutým postupom alebo napadnutým rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Základné právo na právnu pomoc sa v súlade s čl. 47 ods. 2 ústavy priznáva každému, t. j. každej fyzickej osobe aj právnickej osobe, pričom jeho hlavný význam spočíva v tom, že právu na právnu pomoc každého zodpovedá povinnosť orgánov uvedených čl. 47 ods. 2 ústavy (súdy, iné štátne orgány, orgány verejnej správy) nebrániť účastníkovi konania v tom, aby v konaní pred nimi využíval právnu pomoc. Právo na právnu pomoc trvá až do skončenia konania, t. j. do právoplatného rozhodnutia, pričom jeho súčasťou je aj právo na úhradu účelne vynaložených trov konania (m. m. II. ÚS 78/03).

V sťažnosti sťažovateľom uvádzané dôvody (odmietnutie meritórneho preskúmania dovolania najvyšším súdom a arbitrárnosť napadnutého rozsudku krajského súdu, ktorý sa nevysporiadal so všetkými argumentmi sťažovateľa a nevykonal dôkaz, pričom výklad príslušného ustanovenia Občianskeho zákonníka uskutočnený krajským súdom je svojvoľný) už na prvý pohľad vylučujú možnosť vyslovenia porušenia základného práva

zaručeného čl. 47 ods. 2 ústavy, ktorého obsahom je umožnenie účastníkovi konania využívať v príslušnom konaní právnu pomoc. Medzi obsahom základného práva podľa čl. 47 ods. 2 ústavy a sťažnostnou argumentáciou sťažovateľa podľa názoru ústavného súdu zjavne absentuje príčinná súvislosť, ktorá by mu umožňovala vysloviť porušenie označeného základného práva napadnutými rozhodnutiami krajského súdu a najvyššieho súdu.

Keďže medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a napadnutým rozsudkom krajského súdu a namietaným základným právom na právnu pomoc chýba vzájomná príčinná súvislosť, ústavný súd túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

II.2 K namietanému porušeniu práv zaručených čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu

Aj pri predbežnom prerokovaní sa ústavný súd sústredil na posúdenie, či ju nemožno považovať za zjavne neopodstatnenú.

Sťažovateľ namieta, že napadnuté uznesenie najvyššieho súdu je nepresvedčivé a arbitrárne, keďže podmienky na vykonanie dovolacieho konania vrátane podmienok prípustnosti dovolania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f) OSP boli podľa jeho názoru splnené, pričom najvyšší súd dovolanie odmietol ako procesne neprípustné v súlade s § 447 písm. c) CSP.

V súvislosti s preskúvaním napadnutého uznesenia najvyššieho súdu ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, v súlade s ktorou otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí v zásade do výlučnej právomoci najvyššieho súdu, a nie do právomoci ústavného súdu. Otázka posúdenia prípustnosti dovolania je otázkou zákonnosti a jej riešenie samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľa (napr. II. ÚS 324/2010).

Po preskúmaní napadnutého uznesenia najvyššieho súdu ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd sa zaoberal procesnou prípustnosťou dovolania proti napadnutému rozsudku krajského súdu podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (§ 238 ods. 1 až 3 OSP), pričom dospel k záveru, že dovolanie z týchto dôvodov nie je procesne prípustné.

Následne na základe tvrdenia sťažovateľa, že k odňatiu možnosti konať pred súdom došlo zo strany krajského súdu tým, že rozhodol vo veci bez nariadenia pojednávania v rozpore s § 214 ods. 1 písm. a) a d) OSP, najvyšší súd preskúmal prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f) OSP a v konkrétnostiach v tejto súvislosti uviedol:

„V prejednávanej veci nebol odvolací súd povinný nariadiť pojednávanie v zmysle § 214 ods. 1 písm. a/ O. s. p., pretože sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie, vykonané dokazovanie považoval za dostatočné a zistený skutkový stav za ustálený a správny. Odvolací súd tak dospel k záveru, že nie je daný dôvod pre opakovanie dokazovania (§ 213 ods. 3 O. s. p.) a ani pre doplnenie dokazovania (§ 213 ods. 4 O. s. p.), ktorý by si vyžadoval nariadenie pojednávania a napadnuté rozhodnutie potvrdil v celom rozsahu (§ 219 ods. 1 O. s. p.). Pokiaľ dovolateľ porušenie ustanovenia § 214 ods. 2 písm. a/ O. s. p. vyvodzoval z tej skutočnosti, že (podľa jeho tvrdenia) odvolací súd nevykonal dôkazy ním predložené v odvolacom konaní (odborné vyjadrenie Centra duševného zdravia, s. r. o., znalecký posudok č. 9/2015) zákonným spôsobom, t. j. na pojednávaní, nič to nemenilo na tej okolnosti, že odvolací súd považoval skutkový stav zistený súdom prvej inštancie za správny a svoje potvrdzujúce rozhodnutie založil na skutkových zisteniach ustálených súdom prvej inštancie. Práve z tohto dôvodu mal odvolací súd za to, že tu nie je dôvod pre vykonanie ďalšieho dokazovania listinami predloženými navrhovateľom v odvolaní, keď tieto z hľadiska ich obsahu nespochybňovali už prijaté skutkové závery súdu prvej inštancie. Odvolací súd bol povinný vykonať dokazovanie len vtedy, ak to bolo potrebné pre zistenie skutkového stavu (§ 120 ods. 2 O. s. p.), pokiaľ teda dospel k záveru, že skutkový stav bol súdom prvej inštancie zistený, nebol daný dôvod pre nariadenie pojednávania podľa § 214 ods. 1 písm. a/ O. s. p. Dovolací súd už len dodáva, že ani samotné nevykonanie dôkazu zákonným spôsobom nebolo judikatúrou dovolacieho

súdu považované za dôvod zakladajúci vadu konania podľa § 237 ods. 1 písm. f) O. s. p., takýto procesné nesprávny postup súdu mohol nanajvýš naplňať znaky tzv. inej procesnej vady konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b) O. s. p., ktorá ale prípustnosť dovolania nezakladala (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 MCdo 16/2008, 6 Cdo 84/2010, 5 MCdo 10/2010, 3 Cdo 166/2012, 4 Cdo 107/2011, 5 Cdo 2/2014, 5 Cdo 419/2013). Napokon nové dôkazy v odvolacom konaní predložil práve dovolateľ, je teda zrejmé, že s ich obsahom bol oboznámený a práve na nich založil svoje odvolacie námietky, ktoré boli odvolacím súdom aj meritóme prejednané. Ani z tohto pohľadu teda dovolateľovi neboli odňaté, či upreté žiadne procesné oprávnenia. V posudzovanej veci nešlo ani o prípad predvídaný ustanovením § 214 ods. 1 písm. d) O. s. p. Občiansky súdny poriadok nedefinoval, čo je treba považovať za dôležitý verejný záujem. Posúdenie tejto otázky preto záviselo vždy od individuálnych okolností prejednávanej veci a z nich vychádzajúcej úvahy súdu. Spravidla šlo o také konania, kde výsledok sporu mal dosah nielen na strany stojace proti sebe, ale na väčší okruh osôb (napríklad územný celok alebo obec). Konanie o pozbavenie, či obmedzenie spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony sa nedotýka práv a oprávnených záujmov väčšieho okruhu osôb a jeho meritórny výsledok má dopad výlučne na konkrétnu fyzickú osobu a jej oprávnenie realizovať právne úkony. I keď je rozhodnutie v tomto konaní významným rozhodnutím o osobnom stave fyzickej osoby (R 35/1985), nejde o konanie týkajúce sa dôležitého verejného záujmu.“

Na základe uvedených skutočností najvyšší súd dospel k záveru, že k odňatiu možnosti konať pred súdom postupom krajského súdu, ktorý by mal za následok procesnú vadu konania podľa § 237 ods. 1 písm. f) OSP, nedošlo.

Odôvodnenie obsiahnuté v napadnutom uznesení najvyššieho súdu považuje ústavný súd za primerané, a preto ústavne konformné. Krajský súd v konaní o odvolaní proti rozsudku okresného súdu z 15. januára 2015 považoval dokazovanie vykonané súdom prvého stupňa za dostatočné a zároveň za správny považoval aj zistený skutkový stav. Za týchto okolností neboli podľa jeho názoru splnené podmienky k tomu, aby založili povinnosť nariadiť pojednávanie v súlade s § 214 ods. 1 písm. a) OSP. Za ústavne konformnú ústavný súd považuje rovnako aj tú časť odôvodnenia napadnutého uznesenia

najvyššieho súdu, v ktorej sa dovolací súd vysporiadal s tvrdeniami sťažovateľa uvádzanými v dovolaní, resp. v sťažnosti, ktoré mali založiť potrebu nariadiť pojednávanie v rámci odvolacieho konania z dôvodu existencie dôležitého verejného záujmu.

Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že najvyšší súd sa požadovaným spôsobom vysporiadal so všetkými dovolacími námietkami sťažovateľa, a preto považuje napadnuté uznesenie najvyššieho súdu z ústavného hľadiska za akceptovateľné a udržateľné. Uvedené skutočnosti nesignalizuje preto existenciu takej príčinnej súvislosti medzi napadnutým rozhodnutím dovolacieho súdu ním a sťažovateľom označenými právami, ktorá by zakladala reálnu možnosť vysloviť ich porušenie po prípadnom prijatí tejto časti sťažnosti na ďalšie konanie. Vzhľadom na uvedené ústavný súd aj túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

II.3 K namietanému porušeniu práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy napadnutým rozsudkom krajského súdu

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že námietka, podľa ktorej krajský súd nenariadil pojednávanie podľa príslušných procesno-právnych predpisov, aj keď na to boli splnené podmienky, ktorou sťažovateľ odôvodňuje porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, je v zásade totožná s námietkou, ktorú uplatnil vo svojom dovolaní proti napadnutému rozsudku krajského súdu [sťažovateľ v ňom tvrdil, že krajský súd sa dopustil procesných pochybení v zmysle § 237 ods. 1 písm. f) OSP, pozn.], pričom najvyšší súd sa touto námietkou zaoberal a podľa názoru ústavného súdu sa s ňou aj ústavne akceptovateľným spôsobom vysporiadal (k tomu pozri časť II.2 tohto uznesenia, pozn.) v rámci dovolacieho konania.

V nadväznosti na uvedené ústavný súd konštatuje, že s námietkou sťažovateľa smerujúcou k vysloveniu porušenia základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy napadnutým rozsudkom krajského súdu bol po sťažovateľom podanom dovolaní oprávnený a aj povinný sa zaoberať najvyšší súd, čo vylučuje právomoc ústavného súdu. Z uvedeného dôvodu ústavný súd (s poukazom na relevantnú časť odôvodnenia napadnutého uznesenia

najvyššieho súdu) túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci.

II.4 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu

Ústavný súd sa pri predbežnom prerokovaní ďalej zaoberal námietkami sťažovateľa, podľa ktorých je napadnutý rozsudok krajského súdu svojvoľný, krajský súd nevykonal ním navrhovaný dôkaz a podal výklad § 10 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, ktorý je svojvoľný a arbitrárny. Z uvedených dôvodov došlo podľa sťažovateľa k porušeniu jeho základných práv zaručených čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Aj pri predbežnom prerokovaní tejto časti sťažnosti sa ústavný súd sústredil na posúdenie jej opodstatnenosti.

Vo vzťahu k spochybňovaniu ústavnej udržateľnosti odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu ústavný súd zdôrazňuje, že vo svojej ustálenej judikatúre považuje požiadavku takeého odôvodnenia súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu, za integrálnu súčasť základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Ústavný súd v tejto súvislosti však opakovane pripomína, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (I. ÚS 241/07). Rovnako ESĽP vo svojej judikatúre opakovane zdôrazňuje, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (García Ruiz c. Španielsku z 21. 1. 1999). Judikatúra ESĽP ale taktiež nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Georiadis c. Grécko z 29. 5. 1997, Higgins

c. Francúzsko z 19. 2. 1998). Z práva na spravodlivú súdnu ochranu vyplýva aj povinnosť súdu v odôvodnení rozhodnutia zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že (ne)majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. 4. 1993, II. ÚS 410/06).

V relevantnej časti odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu sa v kontexte sťažovateľom uplatnených námietok predovšetkým uvádza:

„Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil aj s odôvodnením rozsudku prvostupňového súdu a preto v súlade s ust. § 219 ods. 2 O. s. p. sa obmedzuje len na konštatovanie správnosti odôvodnenia rozsudku Okresného súdu v Ružomberku. Odvolací súd len dodáva, že pokiaľ navrhovateľ (odvolateľ) pripojil k podanému odvolaniu odborné vyjadrenie Centra duševného zdravia s. r. o. a znalecký posudok Ústavu pre znaleckú činnosť v psychológii a psychiatrii s. r. o., nejde o súdny znalecký posudok, resp. súdom vyžiadané odborné vyjadrenie znalcov, ale tieto boli vypracované na základe súkromnej žiadosti navrhovateľa. Nemožno preto tieto listiny považovať v žiadnom prípade za kontrolné znalecké dokazovanie k znaleckému posudku súdom ustanovenej znalkyne [REDAKOVANÉ].“

Krajský súd následne v napadnutom rozsudku zdôrazňuje, že „... nie je možné konštatovať, že by [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] trpela ako fyzická osoba takou duševnou poruchou, ktorá nie je len prechodná, a teda nebolo naplnené ust. § 10 ods. 1 Občianskeho zákonníka, aby ju súdy mohli pozbaviť spôsobilosti na právne úkony alebo jej túto spôsobilosť výrazne obmedziť podľa § 10 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Samotná skutočnosť, že sa fyzická osoba vo všeobecnosti správa zvláštne, nevhodne, prípadne amorálne alebo sa dopustí aj činnosti, ktorá je v rozpore so zákonom, ešte sama o sebe nestačí, aby mohol súd tak radikálne zasiahnuť do jedného z najzákladnejších práv fyzických osôb (aj podľa Listiny základných práv a slobôd), akým je právo spôsobilosti na právne úkony, ide o jedno z najzákladnejších ľudských práv človeka.“

Krajský súd sa v napadnutom rozsudku stotožnil s odôvodnením rozsudku okresného súdu z 15. januára 2015 v plnom rozsahu, t. j. postupoval v súlade s § 219 ods. 2 OSP.

V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, v ktorej v nadväznosti na § 219 ods. 2 OSP opakovane zdôrazňuje, že odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok.

Ústavný súd preto preskúmal aj rozsudok okresného súdu z 15. januára 2015, v ktorom sa predovšetkým uvádza:

„Súd nemal preukázanú existenciu duševnej poruchy, ktorá nie je len prechodná u [REDAKOVANÉ]. V tomto konaní vypracovala znalkyňa [REDAKOVANÉ] znalecký posudok z odboru zdravotníctvo, odvetvie psychiatria, taktiež k zdravotnému stavu [REDAKOVANÉ] súd túto znalkyňu vypočul na pojednávaní. Z týchto dôkazov nepochybne vyplynulo, že [REDAKOVANÉ] netrpí duševnou poruchou v pravom slova zmysle, jedná sa u nej o nelátkovú závislosť - závislosť na virtuálnych internetových sociálnych vzťahoch a zmiešanú poruchu osobnosti. Pre duševnú poruchu, t. j. nelátkovú závislosť - závislosť na virtuálnych internetových vzťahoch nebola doposiaľ liečená. Ide o duševnú poruchu, ktorá je síce dlhodobého charakteru, ale nie trvalá. V prípade, že by absolvovala ústavné liečenie v špecializovanom zariadení na liečbu závislostí a dodržiavala liečebné opatrenia, je predpoklad, že by mohlo u nej dôjsť aj k zmene náhľadu na problematiku a následnej zmene správania. Táto závislosť nespĺňa kritériá trvalej duševnej poruchy, ktorá je podmienkou pre obmedzenie a pozbavenie spôsobilosti na právne úkony. V prípade absolvovania liečby bude potrebné prehodnotiť zdravotný stav menovanej s posúdením spôsobilosti na právne úkony. Vzhľadom na uvedené súd konštatuje, že nie je splnený základný zákonný predpoklad pre pozbavenie [REDAKOVANÉ] spôsobilosti na právne úkony s poukazom na ustanovenie § 10 ods. 1 Občianskeho zákonníka, resp. obmedzenie spôsobilosti na právne úkony s poukazom na ustanovenie § 10 ods. 2 Občianskeho zákonníka. V danej veci súd realizoval v konaní výsluch [REDAKOVANÉ], taktiež boli [REDAKOVANÉ] doručované súdom rozhodnutia, a to s poukazom na odporúčenie znalkyne v jej znaleckom posudku. [REDAKOVANÉ] vyjadrila nesúhlas s návrhom, ďalej sa vyjadrila, že nie je si vedomá závislosti na virtuálnych internetových sociálnych vzťahoch, odmietla liečbu svojej nelátkovej závislosti - závislosti na virtuálnych

internetových sociálnych vzťahoch. V rámci svojho výsluchu tiež sa vyjadrila ku všetkým skutočnostiam uvádzaným navrhovateľom v návrhu na začatie konania, resp. v rámci jeho výsluchu na pojednávaní. Predovšetkým jednalo sa o finančné otázky jej života, a to otázky preberania pôžičiek resp. úverov od bánk, nebankových inštitúcií resp. fyzických osôb, ďalej skutok, pre ktorý je obvinená zo spáchania trestného činu krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona - odcudzenia sumy 120 000 eur navrhovateľovi (táto trestná vec doposiaľ nie je právoplatne skončená), ako aj skutočnosť nakladania s týmito peniazmi (podľa vlastného vyjadrenia [REDAKOVANÉ] tieto peniaze odovzdala mužovi, s ktorým sa zoznámila a ktorý mal problémy, keď chcela mu pomôcť s tým, že prisľúbil jej, že jej všetko vráti), zároveň odporkyňa podrobne súdu popísala v akých finančných pomeroch aktuálne žije, resp. akú má predstavu riešenie svojej životnej situácie a v neposlednom rade uviedla ako v tejto jej životnej situácii reagujú jej deti. V tomto prípade súd ani nezistil duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, teda nie je splnený ani len základný predpoklad pre rozhodnutie o pozbavení, resp. obmedzení spôsobilosti na právne úkony. Z výsluchu [REDAKOVANÉ] vyplynulo, že vstupuje do rôznych sociálnych a právnych vzťahov (zoznamuje sa s ľuďmi, uzatvára zmluvy o úveroch, o pôžičkách, komunikuje s bankami resp. nebankovými inštitúciami ohľadom splácania týchto úverov, pôžičiek, rieši tieto svoje dlhy s rodinou, rieši finančné otázky spojené s bývaním - elektrika, má záujem pracovať a dosahovať príjem zo zamestnania, je poberateľkou starobného dôchodku...). Množstvo a rozmanitosť týchto sociálnych a právnych vzťahov, v ktorých je [REDAKOVANÉ] účastníčkou, nenasvedčuje, že nie je vôbec schopná robiť právne úkony resp. je schopná robiť len niektoré právne úkony. Súd však v rámci tohto konania o pozbavenie svojprávnosti neskúma, neposudzuje, ani nehodnotí kvalitu rozhodovania sa [REDAKOVANÉ] v rámci týchto sociálnych a právnych vzťahov, to je čiastočne predmetom rozhodovania napr. aktuálne v trestnom konaní. Súd pripúšťa, že konanie [REDAKOVANÉ] môže priniesť jej samej, ako aj celej jej rodine nepríjemné, ba až značne ťaživé situácie, ktoré sa javia neriešiteľné, nakoľko menovaná odmieta liečbu svojej nelátkovej závislosti, čo zrejme viedlo navrhovateľa k podaniu tohto návrhu. V žiadnom prípade však toto konanie súdu a rozhodnutie o pozbavení resp. obmedzení spôsobilosti na právne úkony nemôže byť prostriedkom pre umiestnenie [REDAKOVANÉ] v liečebnom ústave. Takisto samotná skutočnosť, že menovaná s mesačným príjmom cca 200 eur preberá

úvery v bankách vo výške cca 30 000 eur s úrokom 35 % ročne sama o sebe na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony nestačí. Je potrebné na plnenie zákonných predpokladov v zmysle § 10 Občianskeho zákonníka zároveň rešpektovanie dôstojnosti človeka, slobody jeho rozhodovania. Z tohto dôvodu súd sa s argumentáciu navrhovateľa nestotožnil.“

V súvislosti s návrhom sťažovateľa na vykonanie dôkazu – vypracovaním doplnenia znaleckého posudku okresný súd vo svojom rozsudku z 15. januára 2015 zdôrazňuje, že návrh sťažovateľa zamietol vzhľadom na skutočnosť, že „... bol všeobecný, nevychádzal z konkrétneho údaju týkajúceho sa zdravotného stavu [REDAKOVANÉ], a teda doplnenie znaleckého dokazovania o neurologické vyšetrenie so zameraním na kvalitu fungovania kôry mozgovej, vyšetrenie klinickým psychológom na organicitu susp. organickú deterioráciu psychickej činnosti, psychologickú kvantifikáciu funkčnej deteriorácie psychickej činnosti u v. s. predisponovanej osobnosti a napokon hlbšiu psychologickú analýzu osobnosti posudzovanej so zreteľom na anamnestické údaje v širšom časovom pláne, a to všetko bez konkrétneho poukazu na zistené informácie o zdravotnom stave [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] resp. bez akéhokoľvek súvisu s odbornými zisteniami znalkyne [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], resp. bez predloženia iného listinného dôkazu týkajúceho sa zdravotného stavu [REDAKOVANÉ], je nedôvodné a nadbytočné, preto súd tento návrh na vykonanie dôkazu zamietol. Okrem toho súd sa oboznámil aj so znaleckým posudkom vo veci vyšetrenia duševného stavu obvinenej [REDAKOVANÉ] v trestnom konaní - vyšetrenie na ORPZ Ružomberok, odbor kriminálnej polície ČVS: ORP-229-VIS-RK-2014, ktorý nie je v rozpore so znaleckým posudkom [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], obaja znalci z odboru zdravotníctvo, odvetvie psychiatria a [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], zároveň z tohto posudku nevyplývajú žiadne také údaje týkajúce sa zdravotného stavu [REDAKOVANÉ], na základe ktorých by bolo potrebné nariadiť doplnenie znaleckého dokazovania.“

Poukazujúc na citované ústavný súd po preskúmaní napadnutého rozsudku krajského súdu v spojení s odôvodnením rozsudku okresného súdu z 15. januára 2015 dospel k záveru, že argumentácia sťažovateľa nie je spôsobilá na to, aby spochybnila ústavnú udržateľnosť záverov krajského súdu. Podľa ústavného súdu skutočnosť, že sa krajský súd stotožnil

so skutkovým stavom zisteným súdom prvého stupňa a jeho právnym posúdením veci, nemôže zakladať relevantný dôvod na to, aby vyslovil porušenie sťažovateľom označených základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy, ani práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu. Ústavný súd totiž nedospel k záveru, že by napadnutý rozsudok krajského súdu bol svojvoľný alebo v zjavnom vzájomnom rozpore, či urobený v zrejmom omyle a v nesúlade s platnou právnou úpravou.

Ústavný súd sa už vo svojej doterajšej judikatúre zaoberal preskúmaním ústavnej udržateľnosti rozhodnutí všeobecných súdov vo veciach obmedzenia či pozbavenia spôsobilosti na právne úkony a v tejto súvislosti akcentoval nevyhnutnosť ústavného rozmeru interpretácie § 10 Občianskeho zákonníka, pri uplatnení ktorého sa nemožno obmedziť iba na text zákonného predpisu, ale vždy je potrebné vziať do úvahy ústavný rozmer pozbavovania, resp. obmedzovania spôsobilosti na právne úkony, ktorým je predovšetkým rešpektovanie ľudskej dôstojnosti. Ústavný súd už rovnako vo svojej doterajšej rozhodovacej činnosti zdôraznil, že v praxi všeobecných súdov vžitá mechanická prax preberania záverov zo znaleckých posudkov v zásade nie je dostatočná vo vzťahu ku všetkým parciálnym zložkám spôsobilosti na právne úkony. Podľa ústavného súdu rozhodnutie o pozbavení či obmedzení spôsobilosti na právne úkony nevyhnutne predpokladá splnenie dvoch základných podmienok, a síce zistenie, že človek trpí duševnou poruchou, ktorá nie je len prechodnou (čo je predovšetkým otázka pre odborného znalca), a ďalej, že táto trvalá duševná porucha celkom vylučuje schopnosť človeka uskutočňovať právne úkony (pozri m. m. I. ÚS 313/2012).

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu v spojení s rozsudkom okresného súdu z 15. januára 2015 vyplýva, že v konkrétnych okolnostiach veci nebol splnený ani prvý zákonný predpoklad, a to zistenie, že [REDACTED] trpí duševnou poruchou, ktorá nie je len prechodnou (z rozsudku okresného súdu z 15. januára 2015 vyplýva, že „[REDACTED] *netrpí duševnou poruchou v pravom slova zmysle, jedná sa u nej o nelátkovú závislosť - závislosť na virtuálnych internetových sociálnych vzťahoch a zmiešanú poruchu osobnosti*“). Za uvedenej situácie bol podľa názoru ústavného súdu záver všeobecných súdov o zamietnutí návrhu sťažovateľa na obmedzenie či pozbavenie

spôsobilosti na právne úkony dotknutej osoby z ústavného hľadiska akceptovateľný a udržateľný.

Ústavný súd ďalej považuje osobitne vo vzťahu k námietke sťažovateľa týkajúcej sa nevykonania navrhnutého dôkazu za potrebné zdôrazniť, že okresný súd a krajský súd sa s ňou vysporiadali v súlade s už spomínanou judikatúrou ústavného súdu a ESLP, pričom vo svojich rozhodnutiach jasne a zrozumiteľne zdôvodnili, prečo sťažovateľom navrhnutý dôkaz nevykonali. Za týchto okolností nevykonaním navrhnutého dôkazu *eo ipso* nemohlo dôjsť k porušeniu sťažovateľom označených práv garantovaných ústavou a dohovorom.

Odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu nedáva zároveň ani podklad pre prípadné vyslovenie porušenia zásady (princípu) rovnosti účastníkov, t. j. rovnosti procesných strán, ako jednej zo základných procesných zásad zaručenej čl. 47 ods. 3 ústavy, keďže v konaní vo veci obmedzenia spôsobilosti na právne úkony [REDAKOVANÉ] mal sťažovateľ ako navrhovateľ rovnaké možnosti ako [REDAKOVANÉ], o ktorej spôsobilosti na právne úkony sa rozhodovalo.

Ústavný súd vo svojej doterajšej judikatúre už viackrát uviedol, že zákonodarcom upravenú fakultatívnu možnosť odvolacieho súdu obmedziť sa v odôvodnení potvrdzujúceho rozhodnutia len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia (čo využil aj krajský súd) je vždy potrebné v záujme ústavne konformného výkladu (čl. 152 ods. 4 ústavy) aplikovať aj vo svetle judikatúry ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva zaoberajúcej sa právom účastníka občianskeho súdneho konania na riadne odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu. Ak tak všeobecný súd nepostupoval, jeho rozsudok je nevyhnutné považovať za arbitrárny, svojvoľný, a tým priamo zasahujúci do základného práva účastníka súdneho konania na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. II. ÚS 155/2013).

Z ústavného hľadiska možno v zásade považovať za postačujúce, ak odvolací súd odkáže v odôvodnení svojho rozhodnutia na odôvodnenie rozhodnutia súdu prvého stupňa, pokiaľ sa s ním úplne stotožňuje a pokiaľ súčasne dáva odpovede aj na podstatné argumenty

sťažovateľa uvedené v jeho odvolaní, ako aj vtedy, ak sa odvolací súd sám vysporiada v odôvodnení svojho rozhodnutia s argumentmi uvedenými v odvolaní, pokiaľ sa s týmito argumentmi prednesenými v konaní pred ním nevysporiadal už súd prvého stupňa (m. m. II. ÚS 155/2013).

Z pohľadu takto konštruovaných požiadaviek dodržania záruk vyplývajúcich z práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru možno odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu považovať podľa názoru ústavného súdu za ústavne udržateľné. Krajský súd sa napadnutým rozsudkom v súlade so zákonom stotožnil so závermi okresného súdu prezentovanými v jeho rozsudku z 15. januára 2015 a zároveň argumentáciu okresného súdu doplnil o svoje vlastné úvahy na podporu záveru o nesplnení podmienok nevyhnutných k vydaniu rozhodnutia o obmedzení či pozbavení spôsobilosti na právne úkony. Odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu dalo podľa názoru ústavného súdu jasnú a zrozumiteľnú odpoveď na to, akými úvahami sa odvolací súd spravoval pri rozhodovaní o tom, či sú naplnené podmienky na obmedzenie či pozbavenie spôsobilosti na právne úkony, pričom jeho záver sa nejaví ako nekoherentný, ale naopak, ako konzistentný s argumentmi, ktoré vo svojom rozhodnutí použil a ktoré tento záver podporujú.

Vzhľadom na to, že ústavný súd nezistil žiadnu možnosť vyslovenia porušenia práv zaručených čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu, odmietol aj túto časť sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Po odmietnutí sťažnosti ako celku bolo bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi uplatnenými v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. marca 2018